

Konferenca sindikalne org.

V četrtek, 27. februarja, je bila v podjetju konferenca sindikalne organizacije. Za delovnega predsednika je bil izvoljen Peter Tulipan, ki je zelo uspešno vodil potek konference. Med gosti, ki so prisostvovali konferenci, je bil tudi predsednik občinskega sindikalnega sveta tovariš Viktor Eržen.

Predsednik sindikalne organizacije Franc Istenič je podal izčrpno poročilo, iz katerega povzemamo nekaj vsebine:

Uvodoma je tovariš Istenič omenil, kako se je v preteklem mandatnem obdobju sindikalna organizacija prilagodila novi samoupravni organiziranosti po formiranju TOZD. Dejstvo je, da je sindikalna organizacija našla svoje mesto v spremenjenih pogojih in da je porastel vpliv na politične odločitve, zlasti znotraj temeljnih organizacij združenega dela, kjer se vse bolj konkretno zavzemajo stališča do določenih vprašanj. Problem, ki ga še nismo uspeli uspešno rešiti, je delo delegacij v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih. Delegati, oziroma delegacije so vse pre malo povezane s samoupravnimi organi v TOZD in se pri svojem delu omejujejo bolj na razprave v svojem okviru. Razprave v delegacijah se pretežno opirajo na gradivo, ki ga prejemaajo za seje zborov Občinske skupščine oziroma samoupravne interesne skupnosti. Gradivo, ki ga delegati dobivajo, je vse preobširno in težko razumljivo, poleg tega pa je tudi prepočas posredovano delegatom. Tako je nemogoče, da bi delegacija pred vsako sejo dobila mnenje in stališče delovnih ljudi. Pri tem bo potrebno izpopolniti tudi sistem obveščanja, ki mora prav v tem času odigrati najpomembnejšo vlogo.

V nadaljevanju poročila je tovariš Istenič naštel vrsto akcij, ki jih je izvedla sindikalna organizacija: pomoč prizadetim od potresa na Kozjanskem, denarne pomoči socialno šibkim in bolnim, pomoč za obimnico, novoletni obisk in obdaritev bolnih članov kolektiva za novo leto, prav tako smo ponovno povabili in obdarili ob novem letu tudi vse naše upokojenke, itd.

V poročilu je tovariš Istenič omenil oziroma pohvalil tudi športno komisijo, ki je bila v preteklem obdobju ze-

lo aktivna. Skoraj na vseh področjih športa je čutili velik napredek, predvsem pa množičnost, kar je še posebej razveseljivo.

Naslednji del poročila so zajemali poslovni uspehi podjetja. Tu je tovariš Istenič naštel nekaj podatkov iz poslovnega poročila podjetja za leto 1974. Dotaknil se je tudi investicijske izgradnje podjetja, ki poteka po predvidenih načrtih. Celoletni gospodarski uspeh podjetja je tudi za leto 1974 pokazal dober napredek, kar izkazujejo tudi

nizacij sindikata v TOZD. Konference so bile v redu pripravljene, kljub nekaterim drobnim pomanjkljivostim. Sprejetjem pravil o organiziranosti in delovanju osnovnih organizacij sindikata, ki so jih sprejele konference, pa bodo tudi te pomanjkljivosti odpravljene, saj so v pravilih podrobno opredeljene vse pravice in dolžnosti ter pristojnosti sindikalnih organov ter članov.

Po poročilu predsednika sta podala poročila še blagajnik Silvo Sladič — poro-

Franc Istenič, predsednik SO

za 23 % povečani poprečni osebni dohodki na zaposlene. Tudi v letošnjem letu bomo morali vsa naša prizadevanja in delo usmeriti v skupen cilj — za dosego še boljših uspehov. Naš kolektiv je sposoben, da ustvari še boljše rezultate. Z izboljšanjem delovne in tehnološke discipline, štednje z materialom, predvsem pa z izboljšanjem kvalitete izdelkov, bodo naši rezultati še boljši, seveda pa je to odvisno predvsem od nas samih.

Ob koncu poročila je podal tudi oceno o poteku letnih konferenc osnovnih orga-

čilo o finančnem poslovanju sindikalne organizacije ter Jože Petelin — poročilo nadzornega odbora.

Poročilom je sledila zelo plodna razprava. Delegati osnovnih organizacij sindikata so postavili več vprašanj, na katera so jim predstavniki podjetja sproti odgovarjali, oziroma pojasnjevali. Pod 5. točko dnevnega reda je bil sprejet letni delovni in finančni načrt, o čemer pa bomo podrobneje poročali v naslednji številki Tekstilca.

R. S.

Iskrene čestitke
ob 8. marcu —
dnevu žena

Uredništvo

Pojasnila v zvezi s koriščenjem porodniškega dopusta

Z novim letom so stopila v veljavo določila republiškega Zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu (Ur list SRS, št. 18/74), ki dajejo delavki-materi novo pravico do podaljšanega porodniškega dopusta. O tem je bil objavljen v našem glasilu Tekstilec, št. 12, obširen članek, v katerem so bile podrobneje obrazložene omenjene spremembe.

Pravico do podaljšanega porodniškega dopusta po novem zakonu imajo porodnice, ki so nastopile porodniški dopust po 1. januarju 1975, in tiste, ki so porodniški dopust nastopile v letu 1974, in jim je le-ta potekel po 1. 1. 1975.

Po zakonskih določilih ima delavka-porodnica glede koriščenja porodniškega dopusta naslednje pravice:

Po preteku porodniškega dopusta v trajanju 105 dni ima delavka, če to zahteva, pravico:

- nadaljevati izrabo porodniškega dopusta še 141 dni ter za tem nastopiti delo s polnim delovnim časom ali
- delati s skrajšanim delovnim časom po 4 ure dnevno do dvanajstega meseca otrokove starosti.

Delavka je dolžna obvestiti temeljno organizacijo najkasneje 15 dni pred iztekom porodniškega dopusta, ali bo izrabila podaljšan dopust ali bo delala po 4 ure do dvanajstega meseca otrokove starosti ali pa bo po poteku porodniškega dopusta delala poln delovni čas.

V zvezi s tem dajemo naslednje pojasnilo:

Delavke-porodnice, ki želijo izrabiti podaljšani porodniški dopust ali pa delati s skrajšanim delovnim časom do 12. meseca starosti otroka, se morajo najkasneje v 15 dneh pred iztekom 105 dni porodniškega dopusta zglasiti v kadrovskem sektorju podjetja, kjer bodo podale pismeno izjavo, za katero od zgoraj navedenih variant so se odločile. To izjavo mora potem kadrovski sektor dostaviti delovni enoti, v kateri delavka dela, obratni ambulanti in referentu za socialno zavarovanje.

Prosimo, da upoštevate ta navodila, da v bodoče ne bo prihajalo do nepotrebnih nesporazumov.

Kadrovski sektor

Tekstilindus priredil MODNO REVILJO

Dne 25. in 26. februarja je komercialno - konjunkturna služba priredila v kinu Center in hotelu Creina interno modno revijo za občane Kranja in naše poslovne partnerje. V prostorih Disco kluba

v hotelu Creina pa smo pripravili razstavo naših tkanin za notranjo opremo. Revija in razstava sta lepo uspeli, reportažo s slikami pa bomo objavili v naslednji številki.

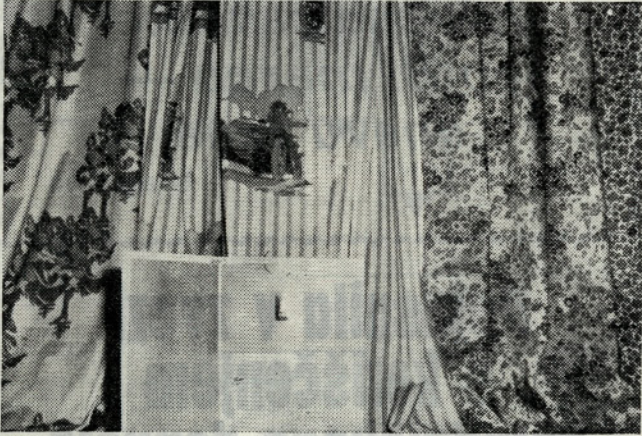
Še o sejmu MODA '75

Za razliko od prejšnjih sejmov so letos poleg ljubljanskega zmaja podeljevali tudi še diplome za oblikovalce desenov oziroma kolekcij.

Takšno diplomu je letos prejel tudi naš atelje za oblikovanje kolekcije na artiklu Capolo in artiklu Bicolor. Kolekcija je bila pripravljena v novem modnem žanru, ki

let odtenkom, roza z rjavim, ali modrim odtenkom itd. Tako mešanim barvam pa dajejo zamolknost še v tej smeri pripravljene barvne osnove. Ta barvna sestava pa deluje zelo elegantno.

Inspiracije za artikel Capetown-Bicolor smo dobili pri razstavljalcih iz Pariza. Pokazali so tisk tudi na bele

Del nagrajene kolekcije z »Diplomo ljubljanski zmaj«

smo ga imeli priliko videti na mednarodnem sejmu Interstoff maja 1974 v Frankfurtu za sezono 1975. Na tem sejmu so Švedi prikazali bogato kolekcijo v novem desenskem in barvnem žanru. To so cvetlični deseni, tiskani v špricu ter romantika s figurativo, kakor tudi moderna figurativa ter črte v raznih kompozicijah: ravne, cikcak, diagonal itd.

Po motiviki prevladujejo drobni deseni. Tiskani so vsi na fonde zamolknih barv, tisk pa je ton v tonu v takolimenovanih »dimnih barvah«. To pomeni, da so vse barve mešane in z odtenkom sive. Vsaka barva ima odtenek druge barve, npr. rjava z vio-

osnove v raster tisku, kar daje izredno mehak videz, barve se prelivajo. To so zelo lepi cvetlični deseni, oblikovani kot bordure ali redko posejani šopki, rožice itd. Tkanine so izredno lahke, kot je lahkotna tudi letošnja moda.

Komisijo, ki je ocenjevala razstavljene izdelke, so sestavljali modni strokovnjaki tudi iz ostalih republik. Da je bila kolekcija na nivoju modnih zahtev, potrjujejo tudi številne pohvale modnih strokovnjakov v časopisju, kot tudi usne pohvale ob razstavnem paviljonu. Nam pa je to priznanje ter vzpodbuda za nadaljnje delo.

MaK

Programske naloge samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje v letu 1975

Zaposlovanje v najširšem smislu je opredeljeno v zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Konkretna naloga pa bodo podrobneje opredeljene tudi v samoupravnem sporazumu Samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje Gorenjske s sedežem v Kranju. Te naloge bo skupnost v skladu s potrebami izvajala skladno s cilji, ki so zapisani v dokumentih družbenopolitičnih organizacij v federaciji in republikah in seveda v resoluciji in sklepih skupščin občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič.

Dosledno uresničevanje pa je pogojeno s tem, da bodo sprejete dokumente spoštovali vsi dejavniki, ki sodelujejo pri zaposlovanju. Znano

je, da obstojajo nesorazmerja in odstopanja od družbeno programiranih ciljev na področju zaposlovanja. To pa se kaže še posebno v:

— Nezadostni povezanosti med združenim delom in službo zaposlovanja. Odsotno je kratkoročno, še bolj pa dolgoročno planiranje kadrov. To pa je razvidno iz velikega razhajanja med planiranimi potrebami in dejanskim zaposlovanjem. Na Gorenjskem je bilo za leto 1974 sporočenih 9931 potreb po delavcih. Podatek velja za 9 mesecev.

— Stopnja rasti zaposlovanja na Gorenjskem se je gibala v letih 1970—1974 od 2,5 odstotka do 4,1%. To pa je precej nad planirano. Prednost je v tem, da je s tem

zagotovljena polna zaposlenost. Slabost pa je, da ga ne moremo pokrivati z naravnim prilivom. Z naravnim prilivom, ki znaša na Gorenjskem na leto okrog 2400 oseb, lahko pokrijemo le 35—37% nastalih potreb po delavcih v regiji.

— Prekomerno zaposlovanje omogoča, da se kvalifikacijska struktura prepočasi izboljšuje. Saj na Gorenjskem še vedno zaposluje 53% delavcev brez strokovne kvalifikacije.

— Številčno in strukturno neskladje med ponudbo in povpraševanjem po delavcih je zato izjemno močno, saj tekoče povpraševanje v globalu presega število iskalcev zaposlitve za več kot 3 ×.

— Prostorska in poklicna mobilnost je v naši regiji izredno majhna, saj je na zavodu že nekaj časa prijavljenih okrog 360 nezaposlenih oseb, vendar je velika večina teh težje zaposljiva.

— Nesorazmerja je povzročilo tudi preteklo organizirano, še bolj pa neorganizirano zaposlovanje v inozemstvu saj se je od leta 1966 do 1974 zaposlilo organizirano 3208 delavcev. Res je, da se je organizirano zaposlovanje v inozemstvu v zadnjih letih bistveno zmanjšalo, saj se je iz Gorenjske v devetih mesecih letošnjega leta zaposlilo samo 16 delavcev.

Zato na zmanjšanje ne moremo več vplivati, pač pa se bo potrebno še v večji meri prizadevati za njihovo vrnitev, ki zaenkrat poteka počasi.

V zvezi s programiranimi temeljnimi nalogami, ki jih bodo izvajale strokovne službe skupnosti z namenom, da se razkorak in nesorazmerja vsaj zmanjšajo, če že ne odpravijo, predvsem pa, da bodo doseženi družbeno programirani cilji ter uresničeni sklepi in stališča, bo naše delo usmerjeno na naslednja področja.

Družbeno analitične naloge

1. Spremljanje in ugotavljanje letnih in srednjeročnih potreb po kadrih:

Naloga se bo v enem delu izvajala po ustaljenem načinu — popis letnih potreb. K drugemu pa bomo pristopili, če nam bo preverjanje sistemizacij v OZD, izvedeno v tem letu, pokazalo, da že obstoja realna osnova. V nasprotnem primeru bo predmet tega dela le priprava ustrezne metodologije (v sodelovanju z RZZ).

2. Analiza o številčnem gibanju delovnih potencialov do leta 1980 za potrebe regionalnega in občinskega planiranja;

V tem okviru predvidevamo možnost projiciranja gibanj nekaterih temeljnih demografskih kategorij, ki predstavljajo delovne vire. Deloma se bomo pri tem posluževali že izdelanih in naročnih elaboratov drugih, predvsem republiških raziskovalnih institucij, v večjem obsegu pa bomo uporabili tudi podatke, ki so predmet našega dela.

3. Ugotavljanje usklajenosti med ponudbo in povpraševanjem po delavcih ter ugotavljanje poklicev, pri ka-

terih se pojavljajo večja neskladja med ponudbo in povpraševanjem;

Naloga bo izvajana po že znanih metodah, s katerimi bomo izdvojili nekaj značilnih poklicev za našo regijo.

4. Proučevanje zaposlovanja in zaposlenosti delavcev iz drugih republik z vidika bodočih potreb po kadrih in reševanja socialno ekonomskih problemov;

To je nadaljevanje naloge, ki smo jo deloma izvedli že letos z ugotavljanjem števila zaposlenih delavcev iz drugih republik v naših OZD. Podatki so služili kot osnova raziskavi, ki jo izvaja Center za samoupravljanje pri RSZS in jo sofinancira naša služba v slovenskem merilu. Uporabili bomo dobljene rezultate in problematiko dopolnili z regionalnimi ugotovitvami.

5. Ugotavljanje strukture dela in delovnih mest v OZD;

Po metodi, izdelani in preizkušeni v tem letu, z namenom, pomagati OZD pri realnejši izdelavi sistemizacij delovnih mest v primerih, ko bodo OZD izrazile to potrebo.

6. Proučevanje problematike zaposlenosti in zaposlovanja v občini Kranj z vidika njene ekstenzivnosti in visokega mehanskega priliva;

Skupaj z društvom ekonomistov bomo poizkušali ugotoviti obseg in vsebino faktorjev, ki vplivajo na visoko stopnjo zaposlovanja v tej občini ter predlagali možne ukrepe za njeno odpravo. Ugotovljene zakonitosti bo možno uporabiti tudi za primere drugih občin.

7. Vključitev v kreiranje skupne politike dolgoročnega razvoja naše regije v okviru formuliranih temeljev za razvoj SFRJ;

Sodelovali bomo pri izbiri ustreznih demografskih in drugih kazalcev, ki vplivajo na politiko zaposlovanja in kadrovsko politiko na našem področju.

8. Vodenje vseh rednih statističnih evidenc in zbiranje drugih statističnih podatkov, potrebnih za izvajanje gornjih nalog in funkcioniranje temeljnih poslovnih področij naše službe.

Naloge zaposlovanja in posredovanja dela

— strokovna in posredovalna obravnava bo zagotovljena vsem iskalcem zaposlitve, tako tistim, ki se prvič zaposlujejo, ki menjajo zaposlitev, kot onim, ki žele premostiti, s čimer bo omogočeno posredovanje zaposlitve kandidatom v skladu z zahtevami delovnih mest in organizacijam Združenega dela, da pri sprejemanju delavcev upoštevajo ekonomske, strokovne in socialne kriterije družbeno dogovorjene kadrovske politike (takšnih obravnav bo približno 2500);

— predvideva se, da se bo tudi v letu 1975 stopnja rasti gibala na nivoju zadnjih let, torej nad planiranim, kar pomeni, da ne bo mogoče primanjkljaja delavcev pokriti z naravnim prirastkom, ampak, da bo treba del teh potreb pokriti s prilivom delavcev iz drugih območij in republik (približno 2500 do 3000 oseb);

(Nadaljevanje na 3. strani)

Odlok o obveznem fluorografiranju

Skupščina občine Kranj je pretekli eden na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti sprejela odlok o obveznem fluorografiranju prebivalstva.

Ta akcija, ki jo bo spet izvedel Inštitut za pljučne bolezni in tuberkulozo Golnik, bo potekala predvidoma od 18. aprila do 14. maja letos. Predvideva se, da bo fluorografiranih 32.000 prebivalcev, starih nad 24 let. Fluorografiranje bo za vse občane brezplačno.

Vedeti moramo, da je fluorografska akcija tembolj uspešna, čim večji odstotek prebivalstva zajame, ker se največ bolnikov s pljučnimi obolenji skriva med tistimi, ki poredkoma ali nikoli ne pridejo na zdravstvene preglede. Zato so v odloku, ki ga mora sprejeti občinska skupščina, predvidene sankcije za tiste, ki se pozivu za slikanje ne bodo odzvali in ne bodo imeli opravičenega razloga za izostanek. Po dosedanjih izkušnjah bo akcija izvedena na terenu, da bo čimbolj približana prebivalcem, obenem pa bo omogočena izbira ure na določen dan tako, da delavci v turnusih oziroma celotno gospodarstvo ne bo obremenjeno z izpadi zaradi udeležbe.

Odlok o obveznem fluorografiranju bo objavljen tudi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Akcija Tekstilindusa v Modni hiši v Ljubljani

Z Modnimi hišami Ljubljana—Maribor smo se dogovorili, da bomo v mesecu februarju izvedli skupno akcijo pod naslovom »MODA TEKSTILINDUS 75«

dekorirala z našimi tkaninami za ženske obleke in bluze, v ozadju izložbe pa še z dekorativnimi tkaninami. Sam prodajni prostor je bil tudi ves v znamenju Tekstil-

nad akcijo, še bolj pa nad bogato izbiro tkanin tako za ženske obleke, bluze in perilo kot nad tkaninami za posteljno perilo in dekoracijo.

V Modni hiši v Mariboru pa so v pritličju namenili del izložbe našim tkaninam za ženske obleke in bluze, v prvem nadstropju, takoj nad premičnimi stopnicami pa so na efektan način razstavili dekorativne tkanine iz novega proizvodnega programa teh tkanin. Tudi v Mariboru so bile prodajalke oblečene v obleke iz našega jerseyja. Ker je mariborska Modna hiša tako grajena, da se lahko pri njih prireajo modne revije smo 27. 2. ob 16. uri prikazali modno revijo iz naših tkanin. Revija je bila novost, ker so tkanine, iz katerih so bili izdelani mnogi modeli

lahko kupili v trgovini. Obiskovalcev je bilo veliko, saj so revijo Mariborčani precej reklamirali. Tako, da so bili tudi Mariborčani presenečeni nad samo akcijo, modno revijo in pestro izbiro naših tkanin.

Akcija MODA TEKSTILINDUS 75 je lepo uspela, saj smo potrošnikom pokazali našo bogato izbiro tkanin, obenem smo tudi prodajali artikle, ki so bili nagrajeni na sejmu Mode 75 v Ljubljani, kar je vzbudilo precejšnje zanimanje tako potrošnikov kot samih trgovcev.

V programu imamo podobne akcije še v Modni hiši Osijek in Smederevo, o čemer bomo poročali v naslednji številki.

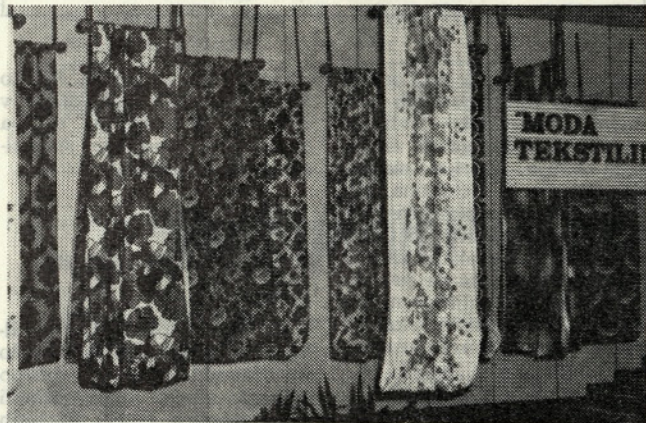
S. J.

Potrošnike so naši izdelki navduševali; prodajalke so imele dosti dela

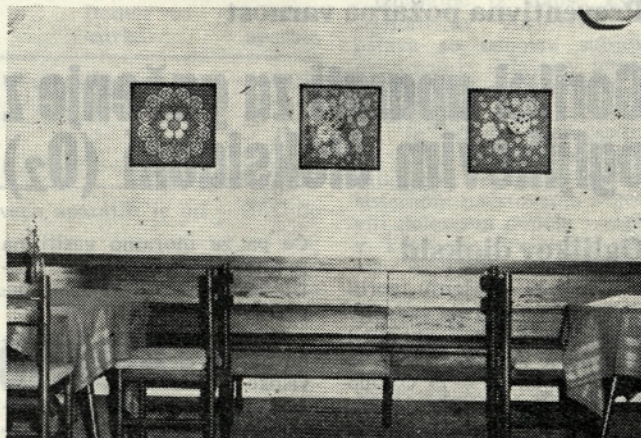
Od 15. do 28. februarja sta obe Modni hiši aranžirali izložbo z našimi tkaninami, izobesili zastave TEKSTILINDUSA in nalepili naše etikete. Modna hiša Ljubljana je levo stran izložbe v pritličju

indusa. Na enem mestu so bile zbrane vse naše tkanine, tako da je bil pogled na prodajne police zelo pester. Prodajalke so nosile obleke iz našega jerseyja. Kupci v Ljubljani so bili presenečeni

Domiselna izložba naših dekorativnih tkanin za zavese v Modni hiši Maribor

Okrnjene blazine v hotelu Habakuk pod Pohorjem

Uporabnost artikla Rutland je res vsestranska. Okrasne blazine, katere lahko uporabimo kot sliko za na steno so kupili načrtovalci hotela Habakuk pod Po-

horjem. Zelo smo bili presenečeni, ko smo jih zagledali izobešene na stenah omenjenega hotela.

S. J.

Programske naloge ...

(Nadaljevanje z 2. strani)

— strokovni kadri, ki bodo končali šolanje v srednjih šolah (tudi poklicne šole) in ne bi dobili takoj zaposlitve zaradi neskladja med ponudbo in povpraševanjem, bodo posebej obravnavani oz. motivirani, da se prekvalificirajo ali zaposlijo na deficitarnih delovnih mestih, ki so po zahtevah najbližja pridobljenemu znanju okrog 350 do 400;

— težje zaposljivi delavci bodo na osnovi rezultatov raziskave, ki bo končana koncem tega leta in jo izvaja občinski sindikalni svet Kranj v sodelovanju s strokovno službo zavoda, deležni še večje vsestranske pomoči v zvezi z zaposlitvijo, ki bo kar najbolj ustrezna, tako z vidika njihovih strokovnih in osebnih lastnosti, kot tudi z vidika interesov organizacij združenega dela (obravnavana

bo vsaj enkrat težja zaposljiva oseba);

— v kolikor bi prišlo do presežkov delavcev, ki so pogojeni z ekonomskimi ali tehnološkimi razlogi, bo naša strokovna služba skupnosti skupaj z organizacijami združenega dela in skupnostmi zagotovila, da bodo delavci pravočasno imeli možnosti za prekvalifikacije in druge zaposlitve;

— še nadalje bo potrebna večja učinkovitost dela v zvezi s prostorsko in profesionalno mobilnostjo delavcev, zato bomo delali tedenske preglednice naših potreb in jih sporočali republiški skupnosti za zaposlovanje zaradi objave in medzavodskega sodelovanja.

Zaposlovanje delavcev v tujino bo v celoti podrejeno interesom organizacij združenega dela in njihovim potrebam po delavcih.

— obseg zaposlitve v tujini bo v skladu z določbami medrepubliškega dogovora o osnovah in kriterijih pri zaposlovanju v tujini;

Za vračanje delavcev iz tujine bo skupnost storila naslednje:

— tekoče informirala delavce v tujini o prostih delovnih mestih v domačih organizacijah združenega dela prek republiške skupnosti za zaposlovanje (časopis Delo, diplomatskih in konzularnih predstavništev, klubov, združenj naših delavcev v tujini) in neposrednim dopisovanjem z delavci v tujini in ob obiskih delavcev doma in v tujini;

— z občasnimi informativnimi akcijami ob priliki letnih dopustov in novoletnih obiskov v domovini;

— izvedba posebnih razgovorov po občinah glede sprejetja občinskih programov razvoja, ki bi s konkretnimi ukrepi stimulirali vračanje in spodbujali delavce k produktivnejšim naložbam prihrankov (urbanistično-lokacijski, bančno-kreditni, gospo-

darsko-svetovalnim delovanjem).

Poklicno usmerjanje

Na področju poklicnega usmerjanja bo skupnost za zaposlovanje Kranj:

1. Izvajala akcije v okviru poklicnega prosvetljevanja in informiranja.

Za učence 7. in 8. razreda osnovne šole in njihove starše bomo izvedli po tri poklicno prosvetljevalna predavanja, za dijake 3. in 4. razreda gimnazij, za njihove starše pa po dve predavanji. Za učence osnovnih šol bomo organizirali predavanja o strokah, posredovali šolam filme s poklicno tematiko in izvajali ekskurzije po interesnih področjih. Za dijake srednjih šol bomo sodelovali pri organizaciji in izvedbi informativnega dneva o visokošolskem študiju. Za učence osnovnih šol bomo poleg publikacij, ki jih bo posredoval RZZ, izdelali še regijsko publikacijo o prostih učnih mestih, kapacitetah šol II.

stopnje in možnostih štipendiranja.

2. Opravljala individualno poklicno svetovanje.

Za te namene bomo testirali 2700 učencev 5. razreda in 1900 učencev 8. razreda osnovne šole in anketirali 2400 učencev, ki zaključujejo šolsko obveznost. Testirali in anketirali bomo tudi 210 učencev 4. razredov gimnazij.

Poleg tega bomo nudili individualno pomoč pri izbiri poklica oz. šolanja okrog 1100 učencem in dijakom. Individualno pomoč pri vključevanju bomo nudili vsem učencem, ki zaključujejo šolsko obveznost v POŠ.

3. Izvajala načrtno štipendijsko politiko.

Štipenditorjem bomo posredovali naše ugotovitve o sposobnostih, nagnjenjih in interesih prosilcev za štipendije in nudili strokovno pomoč pri izboru s svojimi strokovnimi mnenji. Opravljali bomo vsa administrativna, tehnična in strokovna opravila za skupne komisije podpisnikov družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike. Vodili bomo kompletno evidenco nad vsemi razpisanimi in podeljenimi štipendijami in jo posredovali štipenditorjem in štipendistom.

4. Sodelovala pri zaposlovanju.

S strokovnimi mnenji (predvsem psihološkimi) bomo sodelovali s skupino za zaposlovanje pri razreševanju problemov težje zaposljivih oseb.

Opravljali bomo selekcije za potrebe OZD pri novih zaposlitvah in pri izboru učencev v gospodarstvu.

5. Opravljala analitične in študijske naloge.

Sodelovali bomo pri razvoju novih metod in pripomočkov za poklicno usmerjanje, ki jih pripravlja RZZ. Za regijske potrebe bomo izdelali analizo v poklicnih namerah in analizo o vključitvah mladine po osnovni šoli.

Z vsemi temi nalogami bo skupnost za zaposlovanje na področju poklicnega usmerjanja prispevala k optimalnemu usklajevanju sposobnosti, znanj in nagnjenj posameznikov z družbenimi potrebami.

Poklicno izobraževanje

Strokovno usposabljanje in izobraževanje časno brezposelnih delavcev in drugih iskalcev zaposlitve bo v okviru procesov in akcij pospeševanja prostorske in poklicne gibljivosti usmerjeno predvsem v:

1. Poklicno usposabljanje delavcev brez strokovne usposobljenosti in priprava na zaposlitev. To je temeljna naloga službe za zaposlovanje na področju strokovnega izobraževanja, usmerjanja in usposabljanja ozkih profilov poklicev za določene OZD, zlasti mladine, žensk in težje zaposljivih.

Izhodišča:

— Ugotavljanje potreb po pomoči pri strokovnem izobraževanju in usposabljanju (akcija SI — strokovno izobraževanje 75).

(Nadaljevanje na 4. strani)

Programske naloge ...

(Nadaljevanje s 3. strani)

— Kriteriji za razdeljevanje finančnih sredstev OZD iz sredstev za pravico delavcev za zaposlitev.

— Orientacija na podlagi analiz službe za zaposlovanje z vidika suficitarnosti in deficitarnosti.

— Izdelava akcijskih programov.

— Priprava, organizacija in izvajanje programov usposabljanja (sodelovanje KZZ, OZD in ostale izobraževalne ustanove).

— Preverjanje uspešnosti usposabljanja.

Na osnovi podatkov in potreb in realizacije števila delavcev na strokovnem usposabljanju in o zavarovanju za primer brezposelnosti se bo v letu 1975 uveljavil novi sistem denarnih in ostalih dajatev za brezposelne osebe.

1. Z novim zakonom se uveljavljajo naslednje novosti:

— odprava premoženjskega cenzena;

— uvedba nove dajatve denarne pomoči za socialno ogrožene;

— uvedba novih dajatev iz priprave za zaposlitev;

— izplačevanje DN najmanj v višini z zakonom določenega najmanjšega OD v SRS;

— izplačevanje DN ves čas brezposelnosti za določene kategorije upravičencev;

— usklajevanje deficitarnih in suficitarnih poklicev,

— specializacija in funkcionalno usposabljanje,

— prekvalifikacija in dokvalifikacija.

Še vedno je potreba po vzgojiteljih predšolskih otrok, v gostinstvu po recepcionerjih in informatorjih, tajnicah, komercialistih. Te kadre bomo izobraževali v krajših (do 1 leta) funkcionalnih usposabljanjih, namenjena pa bi bila maturantom gimnazij in drugih štiriletnih srednjih šol.

Številčno je težko programirati to obliko izobraževanja, kakor tudi prekvalifikacije in dokvalifikacije iz objektivnih vzrokov, ker so akcije časovno pogojene in odvisne od števila absolventov srednjih šol, ki ne nadaljujejo šolanja na višjih in visokih šolah, oz. se ne morejo ustrezno zaposliti.

3. Sodelovanje na področju poklicnega izobraževanja.

Sodelovanje v OZD pri načrtovanju usposabljanj, z izobraževalnimi institucijami, z interesnimi skupnostmi (za poklicno oz. usmerjeno izobraževanje), z občinami.

4. Skupne naloge v službi za zaposlovanje.

Sodelovanje pri izvajanju nalog za celotno službo za zaposlovanje:

— Izdelava priručnika o izobraževalnem delu skupnosti za zaposlovanje, ki bo služil potrebam OZD.

— Poenotenje, intenzifikacija in racionalizacija postopkov metod in instrumentov dela na področju strokovnega usposabljanja in izobraževanja.

— Raziskava sorodnosti poklicev za smiselno izvajanje prekvalifikacij in ostalih oblik izobraževanja.

5. Ostala dejavnost

V cilju večjega informiranja in prosvetljevanja mladine in odraslih o poklicih raznih strok, s poudarkom na deficitarnosti, bo zavod sodeloval z drugimi ustanovami (poklicne šole, Gorenjski sejem) pri realizaciji razstav in demonstracij.

Naloge in zavarovanja za primere brezposelnosti

Na podlagi zakona o zaposlovanju in o zavarovanju za primer brezposelnosti se bo v letu 1975 uveljavil novi sistem denarnih in ostalih dajatev za brezposelne osebe.

1. Z novim zakonom se uveljavljajo naslednje novosti:

— odprava premoženjskega cenzena;

— uvedba nove dajatve denarne pomoči za socialno ogrožene;

— uvedba novih dajatev iz priprave za zaposlitev;

— izplačevanje DN najmanj v višini z zakonom določenega najmanjšega OD v SRS;

— izplačevanje DN ves čas brezposelnosti za določene kategorije upravičencev;

2. Vsem delavcem, ki bodo postali brez svoje krivde brez dela in ki bodo izpolnjevali druge z zakonom predpisane pogoje, bo zagotovljena:

— denarno nadomestilo in denarni dodatek za vsakega vzdrževanega družinskega člana;

— zdravstveno varstvo, ki se uveljavlja še po predpisih o zdravstvenem zavarovanju s tem, da skupnost plačuje prispevke za to zavarovanje;

— otroški dodatek, ki ga skupnost izplačuje v breme otroškega varstva;

— denarna pomoč, po izteku upravičenosti do denarnega nadomestila za osebe z manj kot 15 let delovne dobe, za katero se bo še vedno uporabljal premoženjski cenzen;

— dajatve iz priprave za zaposlitev kot so: kritje stroškov za zdravniške in druge preglede, za zavarovanje za nesrečo pri delu, za prehrano in nastanitev, za prevoz v kraj usposabljanja in denarno pomoč med usposabljanjem.

Preventivna požarna varnost

Gorilni aparati za gašenje z ogljikovim dioksidom (CO₂)

Ogljikov dioksid

Učinek pri gašenju gorljivih snovi temelji na zadušitvi požara in ne na ohladitvi, čeravno je sneg ogljikove kisline ohlajen na -79° C. Uporabljamo ga za gašenje pretežno v zaprtih prostorih, ker je njegov dušilni učinek večji, kakor pa na prostem, to pa zato, ker so zunaj drugačne atmosferske razmere predvsem zaradi prisotnosti vetra, ki piha z manjšo ali večjo močjo v določeno smer. Zato ne smemo računati na to, da bi celotna količina plina, ki ga usmerimo v gorečo površino, delovala z učinkom, posebno pri večjih požarih.

Če pa že moramo gasiti na prostem, moramo curek usmeriti za vetrov in gasiti iz neposredne bližine.

Z njim lahko gasimo začetne požare električnih naprav visoke ali nizke napetosti, za gašenje telefonskih in radijskih naprav, raznih dragočnosti, prehrabnih proizvodov in zdravil. Uspešno pa z njim lahko gasimo manjše količine lahko vnetljivih tekočin, kemikalije, plinov pod tlakom, požare karbida in začetne požare trdnih snovi. Ogljikov dioksid pri gašenju ne pušča nobenih sledov in ne povzroča dodatne škode. Z njim ne smemo gasiti segretega bloka avtomobilskega

Izplačilo — januar 1975

V mesecu januarju je bilo plačanih 192 ur. Poprečno izplačani osebni dohodek na zaposlenega v podjetju za 182 ur in primerjava z istim mesecem preteklega leta je naslednja:

Delovna enota	jan. 75	jan. 74 — %
TOZD Predilnica	2.430,12	128,1
DE Tkalnica I.	2.463,23	130,1
DE Tkalnica II.	2.490,49	131,2
TOZD Tkalnica	2.474,15	130,5
DE Plem. I.	2.621,55	126,7
DE Plem. II.	2.549,39	126,4
DE Gravura	3.159,64	138,8
TOZD Plem.	2.650,21	129,2
Skupaj TOZD	2.513,14	129,6
DS Skupne službe	3.195,13	126,7
Skupaj podjetje	2.667,20	129,4
TOZD Prehr. in oddih	2.725,05	124,1
Skupaj — OZD	2.729,56	129,9

J. S.

motorja, ker le-ta poča zaradi nenadnih temperaturnih sprememb. Prav tako tudi ne smemo z njim gasiti aluminija, kalija, natrija, magnezija, titana in elektrona, ker se pri višji temperaturi (CO₂ že pri temperaturi 165° C postane lažji od zraka, v dotiku z žarečimi kovinami pa razpade v gorljiv ogljikov monoksid (CO) in kisik (O), kar pa požar še pospeši).

Ker je plin, prodre v luknjice in razpoke snovi, ki pa so drugim gasilnim sredstvom težko dostopne ali pa celo nedostopne.

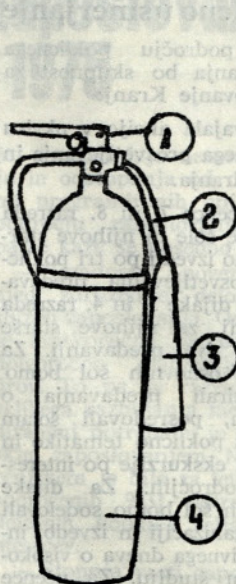
Glede na količino ogljikovega dioksida, se gasilni aparati med seboj razlikujejo in imajo poleg znaka CO₂ še

številko, ki označuje, koliko kg ogljikovega dioksida je v aparatu. Razlikujejo se pa tudi med seboj po sprožilnem mehanizmu.

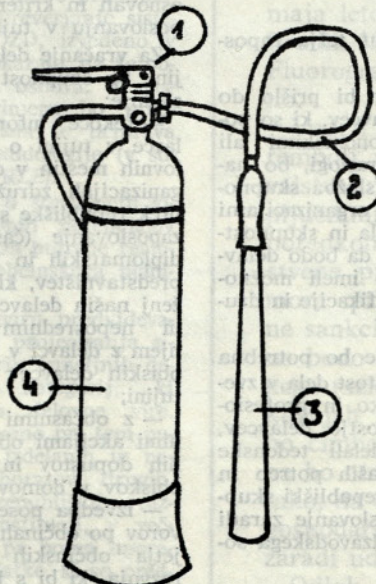
Kako gasimo z gasilnimi aparati CO₂

Ogljikov dioksid ima dušilni učinek, gašenje pa je zelo enostavno. Ko aktiviramo aparat, se iz njega pokadi bela meglica (sneg) drobnih kristalov zmrznjene ogljikove kisline, vsa ostala količina pa je neviden plin ogljikovega dioksida, ki ima odločilni dušilni učinek na goreče površine.

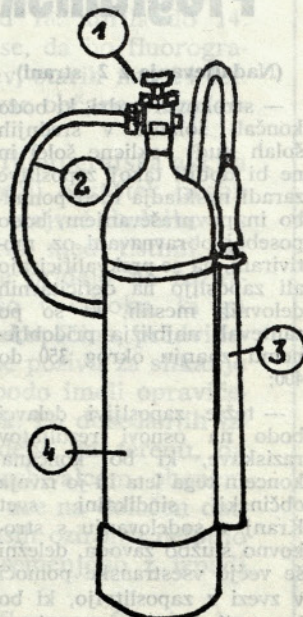
(Nadaljevanje na 5. strani)

CO₂ — 3
1. Sprožilni mehanizem
2. Cev
3. Ročnik
4. Jeklenka

CO₂ — 5
1. Sprožilni mehanizem
2. Cev
3. Ročnik
4. Jeklenka

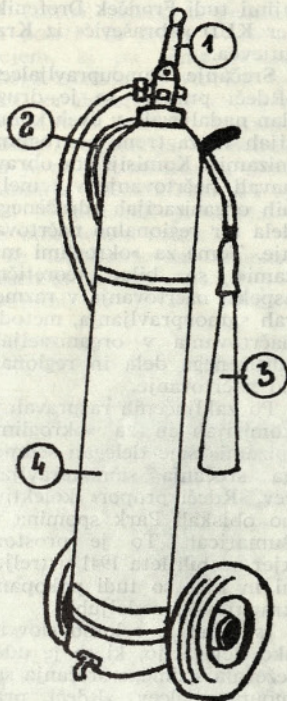

CO₂ — 5
1. Ventil sprož. mehaniz.
2. Cev
3. Ročnik
4. Jeklenka

Gasilni aparati...

(Nadaljevanje s 4. strani)

šine, ne pa ohlajevalni. Ko ta plin spustimo iz aparata v prostor, se normalno širi, tako kot vsak drug plin, pri tem pa zmanjšuje odstotek kisika v prostoru.

CO₂ — 10 in 30

1. Ročaj za aktiviranje
2. Ceč
3. Ročnik
4. Jeklenka

Pri gašenju notranjih prostorov (z manjšo prostornostjo), moramo po gašenju prostorov prezračiti, ker večja koncentracija ogljikovega dioksida je nevarna za dihalne organe, n. pr., če je v prostoru več kot 8—10% ogljikovega dioksida, zato moramo v takih prostorih uporabiti sredstva za zaščito dihal. Kadar gasimo v notranjem prostoru, moramo gasilni aparat prinesiti ali pripeljati v neposredno bližino ognja, na tisto stran, ki je najbolj vidna, ki ne zakriva pogleda zaradi dima in kjer bo lažji dostop zaradi vročine.

Kako aktiviramo aparat, je pa odvisno od same tehnične izvedbe sprožilnega mehanizma — ventila. Na aparatih pri katerih je varnostna sponka na sprožilnem mehanizmu, moramo sponko odstraniti, oziroma dvigniti, prej predno začnemo gasiti,

Tehnični podatki aparatov

Aparat	Čas delovanja	Domet curka	Teža aparata
CO ₂ — 3	15 sekund	1—3 m	13 kg
CO ₂ — 5	30 sekund	1—3 m	20 kg
CO ₂ — 10	40 sekund	1—3 m	45 kg
CO ₂ — 30	105 sekund	1—3 m	140 kg

Temperatura delovanja pri vseh aparatih je od — 20° C do + 43° C.

oziroma hočemo aparat aktivirati.

Predmete ali tekočino gasimo iz neposredne bližine in od začetka roba proti sredini v cik-cak obliki in od spodaj navzgor — izmenično.

Delovanje aparata med gašenjem lahko vsak čas zaustavimo — prekinemo. Gašenje trdnih snovi, samo z ogljikovim dioksidom ne bo uspešno, če je že prišlo do žarenja ali žerjavice, pri tem moramo pogasiti še z vodo.

Gasilni aparat je zelo občutljiv na sončne ali druge izvore toplote. Toplota vpliva na povečan pritisk ogljikovega dioksida v jeklenki, kar lahko povzroči, da varnostni ventil v jeklenki popusti in aparat se aktivira kar sam.

Pri začetnih večjih požarih pa moramo gasiti z več aparati istočasno, da se nam ne bi požar razširil nazaj na tisto površino, katero smo že pogasili. Najprvo pa preprečimo širjenje požara.

H. Zavašnik

Glavni referat »Načrtovanje v razmerah samoupravljanja s stališča ustavnih sprememb v Jugoslaviji« je prebral predsednik odbora sedmega srečanja samoupravljalcev France Popit.

Tovariš Popit je naglasil, da mora biti ocena sedanje politične situacije izhodiščna točka za razpravo o načrtovanju. Poudaril je, da je načrtovanje družbenega razvoja organizacij združenega dela, krajevnih, interesnih in družbeno-političnih skupnosti na samoupravnih temeljih zelo učinkovito sredstvo za doseg enotnih koristi, za večanje vpliva in krepitev družbene moči delavskega razreda in delovnih ljudi. Moramo se boriti proti pritiskom, da bi se povrnil na prežvečeni centralistični sistem načrtovanja, v katerem bi država odtujevala dohodek delavskemu razredu in posameznim delom združenega dela in ga vračala po administrativnih kriterijih. Boriti se moramo tudi proti pritiskom stihjskega delovanja zakonitosti trga ter ekonomskega liberalizma, ki so zadnja leta napravili veliko gospodarsko in politično škodo.

Izhajajoč iz stališč Zveze komunistov Jugoslavije in ustave so osnovni subjekti načrtovanja delavci v temeljnih organizacijah združenega dela. Zaradi tega je potrebno, je poudaril predsednik CK Zveze komunistov Slovenije France Popit, že s samim sistemom načrtovanja zagotoviti delavcem popoln vpogled v kroženje družbenih sredstev na vseh ravneh in področjih družbene reprodukcije.

V nadaljevanju podajam glavne točke o načrtovanju, veliki in prioritetni nalogi, pred katero se nahaja naša družba v tem trenutku in o kateri je v svojem referatu govoril predsednik centralnega komiteja ZKS France Popit:

Samoupravno načrtovanje je mogoče uresničiti samo s sporazumevanjem in dogovarjanjem samoupravnih subjektov.

Zivo in minulo delo skupaj tvorita novo razmerje, v katerem delavec išče in najde družbeno-ekonomsko stimulacijo za povezovanje v temeljni organizaciji in širših delovnih skupnostih. Minulo delo ni samo kategorija za delitev, ampak splet obveznosti in dolžnosti, ki nastajajo v proizvodnem procesu.

Bistvena pri tem postajajo vprašanja kot so: kakšen odnos ima delavec v združenem delu napram uresničevanju načrtovanih nalog, kaj lahko načrtuje na nivoju temeljne organizacije združenega dela, organizacije združenega dela, sestavljene organizacije, kaj v krajevni skupnosti, interesni skupnosti, občini, republiki itd.

Načrtovanje na samoupravnih temeljih v smislu nove ustave pomeni, da mora načrtovanje v bistvu temeljiti na družbeno-ekonomskem položaju delavcev v združenem delu, na njegovem delu z družbenimi sredstvi. Pri tem moramo upoštevati, da je dohodek delavca v združenem delu, ki se javlja kot dohodek temeljnih organizacij združenega dela, družbeni dohodek, oziroma, da je dohodek vsega združenega dela; vendar pa je ta vseeno neodtujljiv od delavcev, ki so ga ustvarili. Takšen družbeno-ekonomski položaj delavca predstavlja osnovo celotnega sistema socialističnih samoupravnih odnosov in istočasno izhodiščno osnovo načrtovanja.

Pri tem ni dovolj, da se samo zavzemamo za samostojno odločanje delavcev o dohodku v temeljni organizaciji združenega dela, ampak moramo istočasno graditi take odnose pri upravljanju z dohodkom združenega

(Nadaljevanje na 6. strani)

Tudi gasilci se izobražujejo

Občinska gasilska zveza je nedavno organizirala 3-mesečni izobraževalni tečaj za pridobitev čina »gasilski častnik«. Tečaj je trajal 181 ur in je imel naslednje predmete: taktika, tehnika, preventiva, praktične vaje, teo-

rija o gašenju in gorenju, stavbarstvo in preskrba z vodo, elektrika ter zakonodaja (z gasilskega področja).

Iz našega podjetja sta se na tečaj prijavila naš poklicni gasilec Hubert Zavašnik in Janez Pičman iz tkalnice I.

Stroške tečaja jima je povrnili podjetje. Oba sta tečaj uspešno končala: Hubert Zavašnik z odličnim uspehom, Janez Pičman pa s prav dobrim in si tako pridobila čin »gasilski častnik«. Obema iskrene čestitke k uspehu.

R. S.

SEDMO SREČANJE SAMOUPRAVLJAVCEV »RDEČI PRAPOR«

Načrtovanje v razmerah samoupravljanja s stališča ustavnih sprememb v Jugoslaviji

V dneh 15., 16. in 17. februarja 1975 je bilo v Kragujevcu sedmo srečanje samoupravljalcev »Rdeči prapor«. Srečanja samoupravljalcev se je udeležilo 1200 delegatov iz republik in pokrajin vse države, med njimi tudi članica našega kolektiva ing. Olga Abramič, ki je o tem pomembnem dogodku pripravila naslednji zapis.

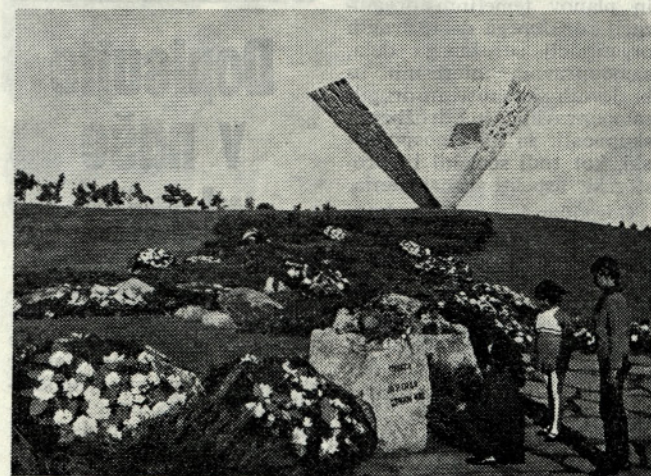
Začetek srečanja je potekal na Trgu AVNOJ v znamenju tradicionalne svečanosti v počastitev prvih delavskih manifestacij v Srbiji dne 15. februarja 1876. leta, poznanih pod imenom »Rdeči prapor«. Najboljši delavec zavodov »Crvena zastava« v letu 1974 orodjar Dragoslav

Zivković je dvignil na drog rdeči prapor z napisom »Samouprava«. Nato je izrekel pozdravno besedo delegatom in gostom srečanja sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov in član centralnega komiteja Zveze komunistov Srbije Đorđe Kostić.

Po zaključnem svečanem delu se je v dvorani »Šuma-

diji« začel delovni program srečanja. Sedmo srečanje samoupravljalcev »Rdeči prapor« je otvoril France Popit, predsednik odbora sedmega srečanja »Rdeči prapor« in predsednik CK Zveze komunistov Slovenije.

V začetnem delu je predsednik skupščine občine Kragujevac in medobčinske skupščine Šumadije Borivoje Petrović podelil plaketo razvoju samoupravnega sistema. Zaradi obolelosti dr. Bakarić ni mogel osebno prevzeti plakete.

Kragujevac — spomenik ustreljenim dijakom 1941. leta

V revolucionarni zgodovini Kragujevca je bil najbolj tragičen dan 21. oktober 1941. leta. Na ta dan so nemški fašisti ustrelili nad sedem tisoč Kragujevčanov, med katerimi je bilo tristo učencev in njihovih profesorjev. Za vsakega ubitega nemškega vojaka v tednu pred navedenim datumom, so ustrelili sto, za vsakega ranjenega petdeset domačinov. Fašisti so hoteli, da bi Kragujevac postal osvobojen. Na prostoru, kjer je bil izvršen zločin, je danes urejen Park spomina, ki obsega površino 325 ha in na katerem se nahaja trideset spomenikov ustreljenim kragujevškim rodoljubom.

O. Abramič

Načrtovanje v razmerah samoupravljanja s stališča ustavnih sprememb v Jugoslaviji

(Nadaljevanje s 5. strani)

dela, ki vzpodbujajo delavce k takemu združevanju dohodka temeljnih organizacij združenega dela in organizacij združenega dela v splošnem da bodo med seboj v delovni in ekonomski odvisnosti in da se bo zavestno usmerjala skupna družbena reprodukcija.

Dohodek zavisi od produktivnosti dela delavcev, njihovega minulega dela in vlaganj, organizacije in racionalizacije dela, poslovnih odločitev, proizvodnega in poslovnega povezovanja z drugimi organizacijami združenega dela. Razvoj socializma se mora izražati v tem, da bo delavec odvisen od svojega tekočega dela, pa tudi vse bolj od porasta produktivnosti skupnega družbenega dela. To je pomembna predpostavka za uspešno načrtovanje.

Boriti se moramo proti uravnilovki, ki podkopava produktivnost dela, kakor tudi proti stališčem, ki razlike v dohodku pripisujejo izključno rezultatom dela delavcev v posameznih organizacijah združenega dela.

Premostiti družbeno-ekonomsko odtujenost delavcev od pogojev in rezultatov njihovega dela je naša osnovna naloga v nadaljnjem revolucionarnem spreminjanju družbeno-ekonomskih odnosov.

Načrtovanje v naši samoupravni družbi mora povezati in medsebojno vskladiti delovanje in razvoj gospodarskih dejavnosti in dejavnosti, ki pospešujejo vsestranski razvoj človekovih sposobnosti in urejevanje človekovega okolja.

Osnovne komponente procesa družbenega načrtovanja in planov temeljnih organizacij združenega dela, drugih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih in krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih in družbenih skupnosti, so tako gospodarski, kot tudi socialni in prostorski aspekti načrtovanja.

Gospodarski aspekt načrtovanja vključuje razvoj materialne baze družbe, osebno in družbeno produktivnost dela ter racionalno koriščenje družbenega bogastva, obvladovanje tokov blaga in denarja, da bi se zagotovil razvoj celotnega procesa družbene reprodukcije. Socialna komponenta načrtovanja vključuje razvoj okoliščin za dvig življenjskega standarda delovnih ljudi in njihovih delovnih sposobnosti, šolanje in izobraževanje, znanost, kulturo, telesno kulturo kot tvorce produktivnosti dela delovnih ljudi in občanov in za uresničevanje njihovih pravic, obveznosti in odgovornosti v sistemu samoupravne socialistične demokracije. — Prostorska komponenta načrtovanja zahteva racionalno koriščenje prostora, ureditev in izboljšanje človekovega okolja ter načrtovani razvoj mest in naselij.

Če družbenega načrtovanja ne začenjamo v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih celicah naše družbe, naše načrtovanje ne more stati na trdnih oporah.

Ne postavlja se več vprašanje ali trg ali plan. Naša naloga je jasno opredeljena — zgraditi moramo tak sistem načrtovanja, ki bo ustrezal posebnosti našega družbenega razvoja in s katerim bomo zavestno obvladovali zakonitosti trga. Nosilci družbenega načrtovanja morajo v toku izvrševanja plana stalno analizirati razvojne možnosti ter časovno in vsebinsko dopolnjevati razvojne poti.

Družbeno načrtovanje v temeljnih organizacijah združenega dela se mora odvijati povezano z drugimi temeljnimi organizacijami, samoupravnimi interesnimi in krajevnimi skupnostmi in z občinami, s katerimi temeljna organizacija združenega dela na podlagi samoupravnega sporazuma in v okviru delegatskih odnosov vsklajuje svoje razvojne poti in naloge.

Organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko dejavnost in njihova poslovna združenja, morajo na osnovi koristi delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela stalno vsklajevati tudi tiste elemente svoje razvojne politike, ki so pomembni za zagotovitev vsklajenega družbenega in ekonomskega razvoja. Najbolj primerno mesto za vsklajevanje in utrjevanje osnovne in skupne razvojne politike so gospodarske zbornice, ki

drugih organizacijah združenega dela se mora odvijati tudi načrtovanje družbene reprodukcije v samoupravnih interesnih in krajevnih skupnostih. To načrtovanje morajo potrditi zbori delovnih ljudi in temeljne organizacije združenega dela ob aktivnem sodelovanju vseh delavcev, ki v posamezni skupnosti usmerjajo skupne življenjske interese. S tako vsklajenim načrtovanjem prehajamo tudi preko občinskih in republiških meja.

V načrtovani družbeno-politični skupnosti morajo delovni ljudje in občani opredeliti ključne cilje in osnovne proporce z družbeno-ekonomskega razvoja, med katerimi so najvažnejši n. pr.: socialna varnost delovnih ljudi in občanov, ki je osnovana na principu solidarnosti, izenačevanje materialnih razmer za družbeno življenje in delo delovnih ljudi, zagotovitev materialne baze za enakomeren in čim bolj skladen razvoj gospodarstva kot celote, nadalje zdravstveno varstvo, izgradnja in druge skupne potrebe.

Načrtovanje v družbeno-političnih skupnostih je dogovor delovnih ljudi o usklajevanju in zadovoljevanju skupnih interesov in izvrševanju skupnih nalog.

Istočasno morajo načrtovalci upoštevati tudi dogovorjeno politiko in družbeni načrt republike in politiko razvoja drugih družbeno-političnih skupnosti, s katerimi je povezan razvoj občine in v katerih delovni ljudje in občani ustvarjajo dohodek.

Podobna načela morajo veljati tudi za načrtovanje družbenega razvoja v pokrajini, republiki, federaciji.

Na temelju dogovorov se vsi plani pokrajin in republik združujejo v zvezni plan, ki ne more biti skupek pokrajinskih in republiških planov, ampak spet družbeni dogovor delovnih ljudi, organizacij združenega dela, interesnih skupnosti, občin in drugih samoupravnih skupnosti, republik in pokrajin v skupni razvojni politiki, ki ga je potrebno vskladiti z materialnimi možnostmi in potenciali družbe. Bistveni pogoj za uspešno načrtovanje je analiza predvsem tistih konkretnih realnih odnosov, v katerih se odvija razširjena in družbena reprodukcija.

Načrtovanje v temeljnih organizacijah združenega dela in na vseh drugih ravneh mora biti kontinuirano in se mora prilagoditi spremembam, s katerimi se srečujemo na trgu: v temeljnih organizacijah združenega dela n. pr. pri nabavi repromateriala, ki je na razpolago itd. S kontinuirnim načrtovanjem delavec stalno vsklajuje svoje interese z interesi drugih delavcev in z interesi družbe kot celote ter za tem z interesi samoupravne interesne in krajevne skupnosti, kjer

živi in to na ta način, ko se v temeljni organizaciji združenega dela pojavi zahtevo, da potrebuje sredstva za šole, bolnice, otroške vrtce.

Za načrtovanje je potrebna metodologija, ki jo morajo nosilci družbenega načrtovanja samostojno določiti po medsebojnem obveščanju o minimumu indikatorjev razvoja na vseh ravneh družbenega načrtovanja.

Ob zaključku svojega govora je predsednik centralnega komiteja ZKS France Popit dejal, da postavlja izvrševanje nalog iz področja družbenega načrtovanja pred vse družbeno-politične faktorje, posebno še pred sindikat in socialistično zvezo delovnih ljudi niz obveznosti. Komunisti in organizacije ZK so se dolžni zavzemati, da v okviru sindikata in socialistične zveze skupaj z delavci v združenem delu obvladujejo skupni proces družbene reprodukcije in da s tem ciljem razvijemo družbeno načrtovanje. Samo s tako zasnovanim načrtovanjem družbenega razvoja, je navedel tovariš Popit, je mogoče uresničiti neposredne in trajne koristi delavskega razreda. Naša najvažnejša naloga je, da s svojo politično in samoupravno aktivnostjo damo odločilen doprinos k uresničevanju procesa družbenega načrtovanja na vseh ravneh in področjih družbenega življenja.

O načrtovanju pri uresničevanju ustave so nato govorili še predsednik Gospodarske zbornice Jugoslavije Ilija Vakić, član centralnega komiteja Zveze komunistov Srbije Zarko Papić, Ziva Milenović iz Stalne konference mest Jugoslavije, direktor Zveznega zavoda za družbe-

no načrtovanje Jože Novinšek, podpredsednik Sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Đuro Vekić in drugi.

Organizatorji srečanja so zvečer pripravili delegatom in gostom srečanja samoupravljalcev v dvorani »Sumadiji« svečano prireditev. Nastopali so KUD »Lola Ribar« iz Beograda, recitatorji in prvaki narodnih gledališč republik in pokrajin, med njimi tudi Franček Drofenik, ter KUD »Abrašević« iz Kragujevca.

Srečanje samoupravljalcev »Rdeči prapor« se je drugi dan nadaljevalo v dveh komisijah in za tremi »okroglimi mizami«. Komisiji sta obravnavali načrtovanje v temeljnih organizacijah združenega dela ter regionalno načrtovanje. Teme za »okroglimi mizami« so bile» teoretični aspekti načrtovanja v razmerah samoupravljanja, metode načrtovanja v organizacijah združenega dela in regionalno načrtovanje.

Po zaključenih razpravah v komisijah in za »okroglimi mizami« smo delegati sedmega srečanja samoupravljalcev »Rdeči prapor« kolektivno obiskali Park spomina v Sumaricah. To je prostor, kjer so bili leta 1941 ustreljeni in kjer so tudi pokopani kragujevski rodoljubi.

Isti dan je celotno slovensko delegacijo, ki se je udeleževala sedmega srečanja samoupravljalcev »Rdeči prapor«, sprejel predsednik Izvršnega sveta občine Kragujevac Jovan Nešković.

Tretji, zadnji dan srečanja samoupravljalcev smo na plenarni seji sprejeli poročila komisij in »okroglih miz« o razpravi o naših nalogah pri uresničevanju ustavnih sprememb. (Nadaljevanje na 8. strani)

Dopisujte v naše glasilo

postajajo splošne asociacije delovnih organizacij. Vendar dogovori v okviru gospodarske zbornice postanejo osnova za plan ali medsebojni sporazum šele, ko ga verifirajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in v različnih oblikah integracij.

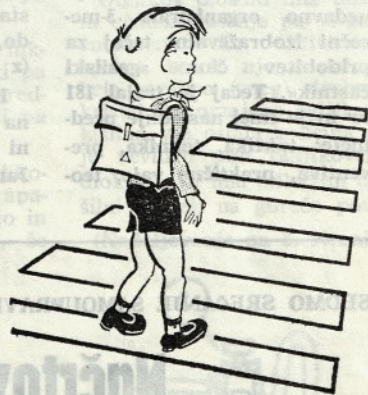
Pomembno je tudi, da delavci v temeljni organizaciji združenega dela preko svojih delegatov odločajo o planih bank, v katerih na temelju ustvarjanja dohodka združujejo sredstva za doseg skupnih interesov pri razširjanju in pospeševanju dejavnosti organizacij združenega dela.

Istočasno in vsklajeno z načrtovanjem razširjene reprodukcije v temeljnih organizacijah združenega dela in

Učenci!

Ste pripravljeni na samostojno pot v prometni vrvež?

So vas poučili

kako hoditi po pločniku

kje po cesti

kdaj čez cesto?

So vam pokazali starši in učitelji najbolj varno pot od doma do šole in od šole do doma?

Voznik! motornih vozil, ne dopustite, da bi ugasnilo komaj začetno življenje pod vašim vozilom!

Novo na sejmu tekstila za opremo stanovanja

V določenih časovnih razdobjih se v Frankfurtu predstavijo proizvajalci iz evropskih držav, Amerike in Kanade, da pokažejo novitete v materialih, desenh in barvah. To so specializirane manifestacije, ki se delijo na sezonska obdobja n. pr. tekstilni vzorčni sejem za pomlad in poletje in jesen — zima. Sejem, ki pa nima sezonskega značaja, je vzorčni sejem za dekorativne tkanine, posteljnino, stenske in talne obloge, tapiserija, gobelini, pa je enkrat na leto in sicer januarja v Frankfurtu. Torej kaj so pokazali proizvajalci na omenjenem sejmu:

Ze takoimenovani klasični desenski žanr v tiskani posteljnini, ki je bil nekako

dajo tudi drobni desenci, ki so tiskani v jedkem tisku na barvane fonde zamolklih barv. Desenski žanr pa nam je poznan — drobna piko-taža ali vzorčki, sestavljeni iz drobnih pikic. Prav tako so še zastopani romantični in baročni deseni poleg novih žanrov, ki se pojavljajo na oblačilih; čipke v progah ali oblikovane v pravokotnike in kombinirane z drobnimi rožicami. Morda za nas nenavadno, pa je bila posteljnina za mlade potiskana v Jeans stilu z rastrom na redko razmetanimi različni motivi na figurativo, stilizirano floro, šopki, večbarvni kareji, pike, čipka, patsch work, srčki itd. — vse to potiskano v živahnih barvah za mlade, le rastru

ne samo za obleke, tudi na posteljnini. Potiskan je v starem stilu in starih barvah ali moderna motivika v močnih barvah.

Izbira je bila tako velika, da vsakdo lahko najde kaj zase, prav tako ni problem kombinacij k raznim stilom pohištva.

Tudi okrasne blazine so v motivih stilizirane in barvno zelo efektne. Čim enostavnejši je motiv, tem bolj je učinkovit. Zanimive so bile tudi asimetrične kombinacije z enobarvnim blagom. Kot posebnost pa so bili vsekakor paviljoni s tapiserijo v izredno lepo oblikovanih aranžmajih. Pravi mojstri na tem področju so Angleži, Francozi in Švedu. Čudovito lepi deseni

Privlačno oblikovana posteljnina

določeno namenjen le za posteljnino in morda še za zavese, dobiva nove razsežnosti. Deseni postajajo bolj uporabni, saj koketirajo z oblačilnimi. Oblikujejo se tako imenovane »set kolekcije«, ki so zelo obširne in sicer: posteljnina, namizni prti, serviet, zavese, in celo predpasniki. Deseni so z nadihom izpred 30 let; drobni šopki, tudi v eni sami barvi, so razmetani ali strnjeno sestavljeni, ali pa deseni oblikovani v pozitiv ali negativ, blazina pa je zaključeno oblikovana. V to smer spa-

niso tiskani v oblačilnih barvah, temveč so nekoliko svetlejših in bolj čistih.

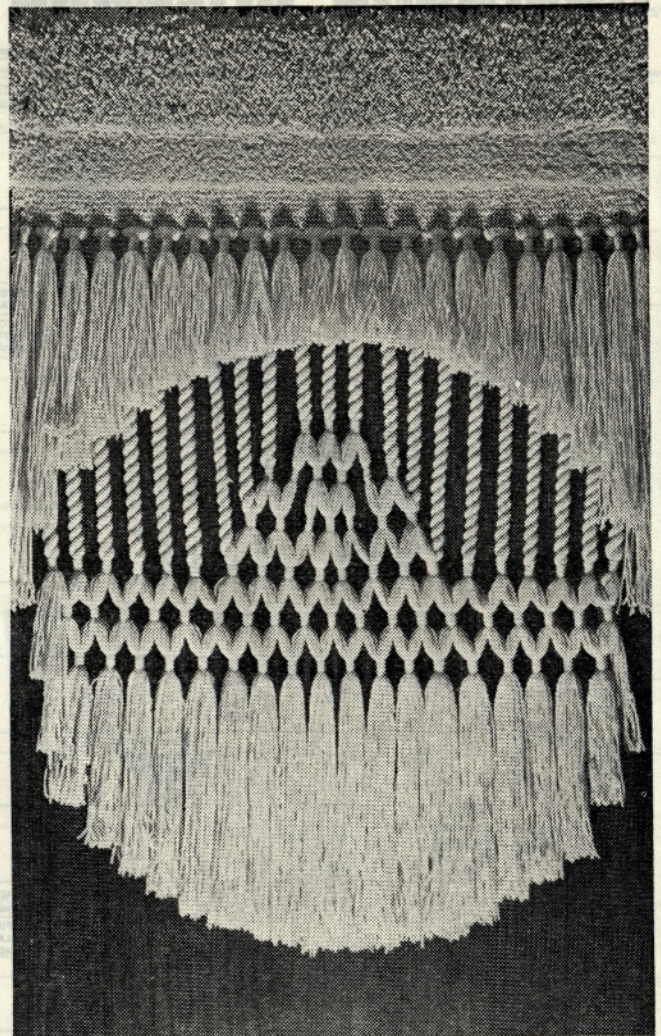
Otroška posteljnina pa je potiskana z živahno figurativo in cvetličnimi motivi. V geometriji so še sorazmerno veliki motivi enostavno oblikovani od širokih vijug diagonalnih črt, do tridimenzionalnih likov. Barvna paleta je široka, od rumene do črne. Za nas je nenavadna kombinacija v posteljnini prevleka s črnim zračnim tiskom in živobarvno rjuho, vendar učinkuje privlačno. Patschwork je še vedno moderen,

vseh stilov v izredno rafinirani barvni sestavi privabljajo kupce vseh kontinentov.

Kot posebnost pa je bil vsekakor švedski atelje z moderno oblikovano tapiserijo za različne namene n. pr. viseča tapiserija, gobelini, dekorativne lampe, tapiserija v vkomponirano figurativo velikih dimenzij ter modernih barv.

Na splošno je bil sejem na visokem nivoju v vsakem pogledu. Videli smo veliko lepega ter novega, kar nam bo koristilo pri nadaljnjem delu.

MaK

Posebnost sejma: tapiserija

Improvizirana obleka moderne figurative in črt

